

17.2.2022

LSSAVI/2936/2022

Basservice, rättsskydd och tillstånd
Social- och hälsovårdsenheten

BESLUT ENLIGT 58 D § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR KOMMUNERNAS OMRÅDEN I MELLERSTA ÖSTERBOTTENS SJUKVÅRDSDISTRIKT (MED UNDANTAG FÖR REISJÄRVI)

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO har 11.3.2020 klassificerat coronavirus-epidemin som en pandemi. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt statsrådets första rekommendation av den 12 mars 2020 skulle offentliga sammankomster begränsas för att förhindra spridning av den infektion (covid-19) som det nya coronaviruset orsakade.

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland har senast den 21 januari 2022 fattat ett restriktionsbeslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar som gällde ordnande av användningen av utrymmen inom Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikts område (LSSAVI/491/2021). Beslutet är i kraft 23.1–20.2.2022.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av den anledningen har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I VÄSTRA OCH INRE FINLAND

Postadress: PB 5, 13035 AVI | Besöksadress: Wolffskavägen 35, Vasa

tfn 0295 018 450
registratur.vastra@rfv.fi
www.rfv.fi

Kontoret i Jyväskylä
Hannikaisenkatu 47

Kontoret i Tammerfors
Yliopistonkatu 38

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Förordnande med stöd av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland förpliktar med stöd av 58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar de aktörer som avses i 58 d § 4 momentet att ordna användningen av sådana utrymmen inom kommunerna i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt (med undantag för Reisjärvi) som avses i 3 momentet och som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse på så sätt att man kan förebygga risk för smitta till följd av närkontakt mellan kunder, de som deltar i verksamheten eller sällskap.

Aktören kan fullgöra sin skyldighet genom att begränsa antalet kunder, genom att arrangera kundplatserna eller lokalerna eller på något annat sätt som beaktar verksamhetens särdrag.

I det här beslutet avses med utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse som avses i 1 momentet:

- 1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare,**
- 2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt,**
- 3) lokaler som används för verksamhet som avses i 58 g § 4 mom. oberoende av antalet kunder eller deltagare i verksamheten.**

Med lokalerna enligt punkt 3 ovan avses utrymmen där det bedrivs idrotts- eller sportverksamhet som avses nedan i 1 punkten

eller nöjes- eller rekreationsverksamhet som avses nedan i 2–6 punkten:

- 1) utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott,**
- 2) allmänna bastur och simhallars, friluftsbads och badinrättningars bassängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,**
- 3) dansplatser samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp;**
- 4) nöjes- och temaparker, tivolin samt djurparkers utrymmen inomhus,**
- 5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,**
- 6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.**

Förordnandet förpliktar följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

- 1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte de utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 momentet 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet eller i motsvarande lagstiftning på Åland;**
- 2) enskilda näringsidkare,**

3) kommuner och samkommuner,

4) religionssamfund,

5) offentligrättsliga inrättningar.

**Förordnandet gäller inte läroanstalternas verksamhet, småbarns-
pedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till pri-
vatlivet eller familjelivet.**

Förordnandet är i kraft 21.2 - 28.2.2022.

Motivering

Tillämpade bestämmelser

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

Genom lagen om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (1221/2021) har till lagen om smittsamma sjukdomar temporärt lagts till bland annat paragraferna 58 a–58 m § och 59 a–59 c §. Paragraferna ovan är i kraft 1.1.2022 – 30.6.2022.

I 58 c § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att en i 3 mom. avsedd aktör som disponerar över sådana utrymmen inomhus som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse eller sådana med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till kunder eller deltagare och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt ska, för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, i sin verksamhet se till att:

1) kunderna och deltagarna har möjlighet att rengöra händerna,

2) kunderna och deltagarna ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta och

3) rengöringen av utrymmen och ytor effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga.

I paragrafens 2 moment bestäms det att en i 3 momentet avsedd aktör som disponerar över utrymmen som avses i denna paragraf ska dessutom ordna kundernas och deltagarnas vistelse så att personerna fördelas så glesst som möjligt med beaktande av verksamhetens särdrag och placera eventuella kundplatser tillräckligt långt från varandra.

I paragrafens 3 moment föreskrivs om de aktörer som omfattas av skyldigheterna som föreskrivs i 58 c §. Enligt 4–5 momenten i paragrafen gäller skyldigheterna som föreskrivs i 1 momentet dock inte verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet och de får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Enligt 7 momentet i den aktuella paragrafen får närmare bestämmelser om ordnande av möjlighet att rengöra händerna, om instruktioner till kunder och deltagare samt om rengöring av utrymmen och ytor utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt **58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar** kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar, om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 c § och andra åtgärder som redan vidtagits inte är tillräckliga och om det för att förhindra spridning av covid-19-epidemin när de kriterier som anges i 2 mom. uppfylls är nödvändigt, meddela ett sådant beslut inom sitt verksamhetsområde som förpliktar alla aktörer som avses i 4 mom., enligt vilket användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse ska ordnas så att man kan förebygga risk för smitta till följd av närkontakt mellan kunder, de som deltar i verksamheten eller sällskap. Av beslutet ska det framgå att aktören kan fullgöra sin skyldighet genom att begränsa antalet kunder, genom att arrangera kundplatserna eller lokalerna eller på något annat sätt som beaktar verksamhetens särdrag. I beslutet ska det dessutom redogöras för vad som avses med utrymmen som är öppna för allmänheten och utrymmen avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse. Regionförvaltningsverken kan fatta motsvarande beslut inom sina regioner när åtgärderna är nödvändiga inom flera kommuners områden. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av kommunen kompletterar de skyldigheter som fastställts i ett beslut av regionförvaltningsverket som är i kraft inom kommunens område.

Enligt paragrafens 2 moment får ett beslut som avses i 1 mom. fattas om det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras betydande sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för omfattande spridning av nya smittor inom området.

I 3 momentet i den aktuella paragrafen föreskrivs det att i 1 momentet avsedda utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse är 1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare, 2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt och 3) lokaler som används för verksamhet som avses i 58 g 4 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar oberoende av antalet kunder eller deltagare i verksamheten.

Enligt 4 momentet i paragrafen förpliktar ett beslut som avses i 1 momentet följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

- 1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte de utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 momentet 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland,
- 2) enskilda näringsidkare,
- 3) kommuner och samkommuner,
- 4) religionssamfund,
- 5) offentligrättsliga inrättningar.

Enligt 58 d § 5–6 momenten i lagen om smittsamma sjukdomar tillämpas ett beslut som avses i 1 momentet dock inte på läroanstalternas verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet. Ett beslut som avses i 1 momentet får inte heller hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Enligt 7 momentet i den aktuella paragrafen får ett beslut som avses i 1 momentet fattas för högst en månad åt gången. Beslutet ska omedelbart upphävas om de kriterier som anges i paragrafen inte längre uppfylls.

Enligt **58 g § 4 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar** förpliktar ett beslut som avses i 1 momentet aktörer som disponerar över utrymmen när de utövar idrotts- eller sportverksamhet som avses i 1 punkten eller nöjes- eller rekreationsverksamhet som avses i 2– 6 punkten i följande utrymmen:

- 1) utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott,
- 2) allmänna bastur och simhallars, friluftsbads och badinrättningsars basängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,
- 3) dansplatser samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp;
- 4) nöjes- och temaparker, tivolin samt djurparkers utrymmen inomhus,
- 5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,
- 6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.

I **58 h § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar** bestäms det att om det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller regionförvaltningsverket har fattat ett beslut som avses i 58 d § 1 momentet ska den aktör som disponerar över utrymmen avsedda för kunder eller deltagare och den aktör som använder utrymmena i sin verksamhet utarbeta en skriftlig plan för hur aktören fullgör de skyldigheter och iakttar de begränsningar som fastställts i beslutet.

Enligt 3 momentet i den aktuella paragrafen ska den plan som avses i paragrafen på begäran visas för kommunen eller regionförvaltningsverket. Planen, med undantag av personuppgifter som ingår i den, ska i utrymmet hållas framlagd för kunderna och dem som deltar i verksamheten.

I 4 momentet i den aktuella paragrafen föreskrivs att närmare bestämmelser om innehållet i och utarbetandet av den plan som avses i denna paragraf får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt **58 i § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar** ska EU:s digitala covidintyg vid nationell tillämpning visa att personen har

fått en full vaccinationsserie som avses i 16 § 1 momentet minst sju dagar tidigare, har fått ett negativt coronatestresultat högst 72 timmar tidigare eller har haft laboratorieverifierad covid-19 högst sex månader tidigare.

I 58 i § 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs det att om en verksamhetsutövare i sin verksamhet förutsätter att kunder eller deltagare i verksamheten som är 16 år eller äldre för att få tillträde till en offentlig tillställning eller till utrymmet i fråga under hela dess öppettider visar upp ett intyg enligt 1 mom., tillämpas inte restriktioner som berör kunders ankomst och vistelse, placeringen av kundplatser samt användning av ljudåtergivning som överröstar kundernas tal samt musik, begränsning av antalet kundplatser inomhus och utomhus samt begränsning av öppettider och serveringstider som det föreskrivits om i förordningar som utfärdats med stöd av 58 a § 2 och 3 mom. eller restriktioner som berör begränsning av antalet deltagare eller deras placering och som meddelats genom myndighetsbeslut enligt 58 eller 58 d § i syfte att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, på den offentliga tillställningen, det utrymmet eller den verksamheten. Om det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller regionförvaltningsverket med stöd av 58 § helt har förbjudit att en offentlig tillställning ordnas, får dock inga undantag från de restriktioner som meddelats i beslutet göras genom krav på att intyg visas upp. Verksamhetsutövaren ska vägra en kund eller deltagare som inte visar upp ett intyg tillträde till den offentliga tillställningen eller utrymmet.

Enligt 58 i § 3 momentet får uppvisande av ett intyg som avses i 1 mom. på det sätt som avses i 2 mom. krävas för tillträde till följande utrymmen:

- 1) utrymmen inomhus och utomhus som används för offentliga tillställningar,
- 2) förplägnadsrörelser;
- 3) gym och andra utrymmen inomhus som används för idrott eller motion;
- 4) allmänna bastur samt bassängutrymmen i simhallar, utomhusbad och badinrättningar samt omklädningsrum i omedelbar anslutning eller närhet till dem;
- 5) dansplatser samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp;
- 6) nöjes- och temaparker, tivolin samt djurparkers utrymmen inomhus,

7) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,

8) museer, utställningsutrymmen och andra motsvarande kulturutrymmen.

Enligt 4 momentet i samma paragraf ska verksamhetsutövaren i den plan som avses i 58 h § ange att verksamhetsutövaren kräver att kunder och deltagare i verksamheten visar upp ett sådant intyg som avses i 1 mom.

Enligt 5 momentet i samma paragraf får det genom förordning av statsrådet föreskrivas om den tidsperiod under vilken, med avvikelse från vad som föreskrivs i 3 mom., skyldigheter och restriktioner som meddelas genom myndighetsbeslut enligt 58 och 58 d § och om vilka det föreskrivs i förordningar med stöd av 58 a § 2 och 3 mom., gäller berörda offentliga tillställningar, utrymmen och verksamheter oberoende av om verksamhetsutövaren kräver att ett sådant intyg som avses i 1 mom. visas upp. En förutsättning för utfärdande av förordning är att det till följd av en överraskande och betydande försvagning av covid-19-vaccinationsprogrammets effekt är uppenbart att enbart skyldigheten att visa upp intyg enligt 1 mom. inte tillräckligt förhindrar spridning av sjukdomen covid-19, och att det är nödvändigt för att antingen riksomfattande eller inom ett visst område förhindra spridning av sjukdomen samt en allvarlig överbelastning av hälso- och sjukvården som äventyrar befolkningens hälsa. Institutet för hälsa och välfärd ska utan dröjsmål underrätta statsrådet om institutet anser att en sådan situation eller en grundad risk för den föreligger. Statsrådets förordning får vara i kraft högst en månad i taget. Statsrådet ska noggrant följa med förordningens aktualitet och upphäva förordningen omedelbart om förutsättningarna enligt denna paragraf inte längre uppfylls.

Förarbetet till lagen

Enligt specialmotiveringen i regeringens proposition (RP 245/2020) gällande 58 d § bestäms basen för regionförvaltningsverkets och kommunens prövning enligt THL:s data och anvisningar med beaktande av den noggrannare områdesbild sjukvårdsdistriktet skapar och andra regionala åtgärder. Besluten ska motiveras med regionala behov, och de ska innehålla en helhetsbedömning av åtgärdernas epidemiologiska och samhällsliga konsekvenser. Enligt propositionen är syftet utöver att hindra spridningen av coronavirussmitta att ur näringsidkarens perspektiv iakttas den förvaltningsrättsliga principen om minsta olägenhet, och de metoder som medför fler skyldigheter för näringsidkarna ska komma i sista hand.

Riksdagens social- och hälsovårdsutskott har i sitt betänkande med anledning av propositionen (ShUB 1/2021 rd) betonat att de föreslagna åtgärderna ska genomföras stegvis beroende av sjukdomsläget och att begränsningarna ska utvidgas om till exempel de grundläggande begränsningarna enligt den föreslagna 58 c § visar sig vara otillräckliga.

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar (RP 118/2021) konstateras det att med betydande smittkluster avses sådana situationer där smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt, och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för omfattande spridning av nya smittor inom området.

I social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 21/2021) om ovan nämnda proposition konstateras det att utskottet noterar oron över den oklarhet som uppstår när definitionen av närkontakt stryks och konstaterar att motiveringen till propositionen ger den ändrade 58 d § ett innehåll som i hög grad styr tolkningen av lagen. Enligt propositionen (s. 11) är syftet med att upphäva momentet "att ändra definitionen av närkontakt så att termen avser det som dess ordalydelse ger vid handen. Med närkontakt avses utöver fysisk beröring endast mycket nära vistelse till exempel i trånga kösituationer." Utskottet konstaterar att ordalydelsen i motiveringen ger begreppet närkontakt ett mycket snävt innehåll och begränsar således prövningsrätten när bestämmelsen tillämpas till en restriktiv tolkning av begreppet. Utifrån skrivningen i propositionen kan definitionen av närkontakt anses bli snävare så att den utöver fysisk kontakt i stället för det tidigare avståndet på två meter gäller endast mycket nära vistelser som kan anses vara av samma typ som de kösituationer som nämns som exempel.

Riksomfattande styrning

Enligt **Institutet för hälsa och välfärd** smittar det nya coronaviruset (SARS-CoV2) framför allt som droppsmitta när en insjuknad person hostar eller nyser. Vid närkontakter kan corona också smitta genom beröring, om en insjuknad exempelvis har hostat i handen och därefter rört en annan person. Viruset kan dessutom smitta vid beröring av ytor där det nyligen kommit luftvägssekret från en smittad person.

Social- och hälsovårdsministeriet (SHM) har 13.10, 11.11 och 1.12.2021 gett styrningsbrev om tillämpningen av den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin.

Social- och hälsovårdsministeriet konstaterar i styrningsbrevet Användningen av nödbromsmekanismen av 22 december 2021 att epidemin väsentligen har förvärrats under flera veckor. I synnerhet bland unga och vuxna som inte är vaccinerade är incidensen av coronavirusfall på en aldrig tidigare skådad nivå. För att ha beredskap om epidemiläget plötsligt blir mycket allvarligt har man genom ett förvaltningsövergripande och riksomfattande samarbete utarbetat en nödbromsmekanism. Enligt den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin ska prövningen av nödbromsmekanismen inledas när de regionala och lokala åtgärderna inte är tillräckliga för att hantera ett epidemiologiskt eller medicinskt läge. Mekanismen ska tas i bruk om epidemiläget utgör ett betydande hot mot befolkningens hälsa och välfärd samt servicesystemets kapacitet och bärkraft och om det finns en risk för att sjukhus- och intensivvården överbelastas eller att vaccinationsprogrammets effekt blir mycket sämre än vad man bedömt, och epidemiläget avsevärt försämras på nytt som en följd av detta.

Enligt styrningsbrevet visade det sig när den målsatta vaccinationstäckningen på 80 procent hade uppnåtts, att de ökade kontakterna och den samtidiga avvecklingen av begränsningarna resulterade i en ond cirkel där smittan spred sig i mycket stor omfattning och mycket snabbt bland o vaccinerade personer. Den utvecklingen har inte kunnat bromsas i tillräcklig grad genom utvidgningen av målgrupperna för vaccinationerna, den ökade testningen, de riskbaserade åtgärderna och det så kallade coronapasset. Då den skyddseffekt som två vaccindoser ger samtidigt började avta, började det rapporteras smittfall också inom de riskgrupper som först blev vaccinerade. Behovet av sjukhusvård och den belastning som åtgärderna för bekämpning av epidemin orsakar inom primärvården har ökat betydligt och kontinuerligt. Detta har också lett till att tillgången till vård i rätt tid har försämrats betydligt inom andra hälso- och sjukvårdstjänster. I och med de indirekta konsekvenserna kan smittspridningen i fortsättningen också i betydande grad påverka människors möjligheter att delta och vara verksamma och därmed försvåra målet att hålla samhället öppet. Man har ännu inte tillräcklig information om hur den nya virusvarianten omikron kan påverka utvecklingen, men kunskapen om det ökar mycket snabbt med hjälp av internationellt samarbete och uppföljning av lägesbilden. Läget kräver ytterligare åtgärder för att minska antalet smittor och bromsa epidemin.

Enligt styrningsbrevet är de väsentliga målen med att införa ytterligare åtgärder:

1. Skydda befolkningens hälsa och välfärd och särskilt riskgrupper för allvarlig coronavirusinfektion.

2. Trygga social- och hälsovårdssystemets funktionsförmåga, särskilt på vårdavdelningarna inom intensivvården och den specialiserade sjukvården
3. Genomföra vaccinationsprogrammet (1:a, 2:a och 3:e dosen) för att få ett mer omfattande vaccinationsskydd bland befolkningen både mot infektioner och allvarliga former av sjukdomen

Enligt styrningen är syftet således att inom ramen för den gällande lagstiftningen på ett omfattande sätt vidta ytterligare åtgärder för att bromsa epidemin och trygga social- och hälsovårdssystemets funktionsförmåga. Genom att ta i bruk de åtgärder som ingår i mekanismen strävar man efter att minska kontakterna effektivt för en viss tid i de områden där epidemin är värst. Huvudregeln när man bestämmer när och var begränsningsåtgärderna ska införas är att det görs en bedömning och fattas beslut om detta åtminstone på sjukvårdsdistriktsnivå och att begränsningsåtgärderna används tillräckligt länge för att ha garanterad effekt på epidemiläget. Vissa åtgärder kan behöva genomföras på specialupptagningsområdesnivå, om en av grunderna för åtgärderna är att trygga kapaciteten inom den specialiserade sjukvården. Som grund och stöd för riktandet av åtgärderna används definitionen av område med samhällsspridning.

Enligt ministeriets styrning ska de områden som uppfyller kriterierna för samhällsspridning bedöma och enligt bedömningen vidta bland andra följande åtgärder:

- Om villkoren uppfylls ska områdena genom beslut enligt 58 och 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar och enligt hela tillämpningsområdet för dem begränsa ordnandet av offentliga tillställningar och användningen av utrymmen även vad gäller evenemang, utrymmen och verksamheter med låg risk,
- om villkoren uppfylls ska meddelas ett totalförbud mot ordnande av offentliga tillställningar med hög och måttlig risk enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar och
- om villkoren uppfylls ett totalförbud mot användningen av de utrymmen som avses i 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar, särskilt utrymmen där risken är hög eller måttlig.

Ministeriets styrning är inte juridiskt bindande, utan myndigheterna fattar besluten själva. De villkor för tillämpning som särskilt anges i lagen ska alltid iakttas. Vid beslutsprövningen och beslutsfattandet ska principen om att prioritera barnets bästa beaktas så att de åtgärder som är avsedda för att förhindra smittspridning i första hand ska riktas till vuxna och så lite som möjligt inverka negativt på barn. Samtidigt ska man också beakta att

principen också förpliktar att aktivt vidta sådana skyddsåtgärder som förhindrar och minskar epidemins negativa konsekvenser för barn.

Enligt social- och hälsovårdsministeriet ska restriktionerna bedömas genom en epidemiologisk, social och ekonomisk konsekvenshelhet. Nödvändighet innebär att det fastställda syftet och målet inte kan uppnås utan att restriktionsåtgärden i fråga tillämpas som en del av åtgärdshelheten. Proportionalitetsprincipen innebär att åtgärderna och åtgärdshelheterna ska vara i rätt proportion till det uppsatta målet och på så sätt ska restriktionernas övergripande fördelar när det gäller att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna vara större än de negativa konsekvenserna vad gäller tillgodoseendet av andra rättigheter. Den målnivå som ställs för detta syfte är dels en rättslig prövning av skyldigheten att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna och av annan lagstiftning, dels ett värdebaserat val. Dessa båda styrs av den information som erhålls genom konsekvensbedömningen.

I styrningsbrevet anges att det i och med att epidemiläget har försämrats avsevärt igen så att det på ett betydande sätt ökar risken för att viruset sprids okontrollerat i samhället, och då behovet av välfärdstjänster ökar betydligt och liv och hälsa äventyras, ska en strategi tas i bruk som gör det möjligt att införa sådana regionala och nationella omfattande restriktioner som användes tidigare. Tyngdpunkten vad gäller de rättsobjekt som bör skyddas förskjuts och man återgår till en omfattande pandemibekämpning. Även i detta avseende är det viktigt att informera de målgrupper som ska skyddas om de risker som smittan medför, liksom även att informera om skyddsåtgärdernas effekt. Detta påverkar såväl i vilken grad de grundläggande fri- och rättigheterna förutsätter att dessa grupper skyddas som med vilka metoder de ska skyddas. Särskild uppmärksamhet ska även fästas vid de nämnda befolkningsgruppernas övergripande välfärd och tillgodoseendet av andra grundläggande fri- och rättigheter. Det bör noteras att det bland dem som är i behov av skydd finns sårbara befolkningsgrupper och människor vars välfärd tryggas genom särskilda rättsliga skyldigheter (barnkonventionen, funktionsrättskonventionen).

Liv och hälsa och den övergripande välfärden har en mycket stark ställning i vårt system med grundläggande fri- och rättigheter. Genom att införa effektiva åtgärder i rätt tid kan man dessutom minska behovet av långvariga restriktioner. När behovet av att införa åtgärderna bedöms i samband med det regionala beslutsfattandet bör varje fall bedömas med beaktande av hur tidpunkten och det sätt på vilket åtgärderna riktas kan minska skadeverkningarna och hur åtgärderna bör riktas för att säkerställa att nyttan är större än de negativa konsekvenserna.

Social- och hälsovårdsministeriet har med sitt styrbrev 11.1.2022 Ytterligare åtgärder i nödbromsmekanismen för att effektivisera smittbekämpningen (VN/560/2022) gjort ändringar i de rekommendationer av anvisande karaktär i fråga om offentliga tillställningar och kund- och deltagarlokaler som ministeriet gav kommuner, samkommuner och regionförvaltningsverk den 22 december 2021.

Enligt ministeriets styrning ska alla de områden som uppfyller kriterierna för samhällsspridning bedöma och vid behov införa följande åtgärder i nödbromsmekanismen för att effektivisera smittbekämpningen:

- Det ska införas en restriktion, om villkoren uppfylls, som genom beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) helt förbjuder ordnande av offentliga tillställningar i alla riskklasser. Till den del det är nödvändigt att begränsa sådana offentliga tillställningar som ordnas utomhus, uppmanas i enlighet med ministeriets styrningsbrev av den 3 januari 2022 (VN/21/2022) dock att områdena vid prövningen av åtgärderna ska beakta möjligheterna att förebygga smitta genom de krav som gäller deltagarnas placering. I det rådande läget finns det skäl att till exempel bedöma om det är möjligt att förebygga smitta i tillräcklig grad genom kraven om att undvika närkontakt.
- Det ska införas en restriktion, om villkoren uppfylls, som i alla riskklasser helt förbjuder användningen av de utrymmen som avses i 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar (1221/2021).
- Om det bedöms vara nödvändigt ska det meddelas att antalet passagerare ska begränsas i enlighet med 58 f § i lagen om smittsamma sjukdomar (1221/2021).

På grund av det svåra epidemiläget styrs och rekommenderas smittskyddsmyndigheterna att bedöma och vid behov införa de ovannämnda begränsningarna för lokaler inomhus även för hobbyverksamhet för barn och unga. Vid bedömningen ombeds myndigheterna dock beakta att restriktioner som berör barn och unga alltid ska tas i bruk i sista hand. Ministeriets rekommendationer av anvisande karaktär av den 22 december 2021 ändras inte i övrigt.

I **social- och hälsovårdsministeriets** styrningsbrev 28.1.2022 *Åtgärderna enligt nödbromsmekanismen förlängs* konstateras det att epidemin fortfarande härjar i hela landet och smittfallen har ökat i en snabb takt. Några exakta uppgifter om antalet smittfall finns dock inte att tillgå i det nuvarande epidemiläget. Den belastning som åtgärderna för bekämpning av epidemin orsakar har varit fortsatt stor inom primärvården och har lett

till att många av tjänsterna inom primärvården försämrats och till fördröjningar i tillgången till vård. I södra Finland verkar den svåraste belastningssituationen dock ha lättat något. Också antalet patienter som vårdas inom den specialiserade sjukvården har allmänt taget varit stort, men antalet har minskat under de senaste två veckorna.

Coronavirusvarianten omikron håller på att bli eller har blivit det dominerande viruset i de flesta områden. Många smittor konstateras också hos vaccinerade personer, men antalet vaccinerade som vårdas på sjukhus har inte ökat i samma utsträckning. Vaccinerna ger fortfarande ett bra skydd mot allvarlig covid-19, och den största riskfaktorn i fråga om covid som kräver intensivvård är fortsättningsvis att låta bli att vaccinera sig. För att sjukhuskapaciteten ska kunna tryggas är det viktigt att de tredje vaccindoserna kan genomföras så snabbt som möjligt i synnerhet för personer som fyllt 60 år och som hör till riskgrupperna. På grund av det stora antalet smittfall måste man fortsätta med flera av åtgärderna enligt nödbromsmekanismen så att man får tid för genomförandet av vaccinationerna och för att stärka vaccinationsskyddet och trygga bärkraften för servicesystemet.

Ministeriet rekommenderar att man i riktandet av åtgärder återgår till en riskbaserad bedömning i fråga om restriktioner för utrymmen och tillställningar, om den regionala situationen så tillåter. Ministeriet styr och rekommenderar att alla de områden som uppfyller kriterierna för samhällsspridning ska bedöma och vid behov införa nedanstående åtgärder.

Ministeriet rekommenderar åtgärder fram till den 15 februari 2022.

- Det införs restriktioner, om villkoren uppfylls, som genom beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar helt förbjuder ordnande av offentliga tillställningar inomhus där smittorisken är måttlig eller hög. Till den del det är nödvändigt att begränsa sådana offentliga tillställningar som ordnas utomhus, uppmanas i enlighet med ministeriets styrningsbrev av den 3 januari 2022 (VN/21/2022) dock att områdena vid prövningen av åtgärderna ska beakta möjligheterna att förebygga smitta genom de krav som gäller deltagarnas placering. I det rådande läget finns det skäl att till exempel bedöma om det är möjligt att förebygga smitta i tillräcklig grad genom kraven om att undvika närkontakt. Ministeriet rekommenderar att man överväger att slopa eventuella gällande totalförbud som har gällt offentliga tillställningar med låg risk. Det rekommenderas att sådana restriktioner för offentliga tillställningar som är lindrigare än ett totalförbud ska gälla tillställningar med låg risk endast om det är absolut nödvändigt med tanke på det regionala epidemiläget. Det rekommenderas att man i första hand använder sådana åtgärder för att

förhindra smittspridning som de facto tryggar kontinuiteten i funktioner med låg risk.

- Det införs restriktioner, om villkoren uppfylls, som helt förbjuder användningen av utrymmen med måttlig eller hög risk som avses i 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar. Ministeriet rekommenderar att man överväger att slopa eventuella gällande totalförbud i fråga om utrymmen med låg risk.

- Om villkoren uppfylls, begränsas genom beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar användningen av utrymmen i alla riskklasser. Det rekommenderas dock att användningen av utrymmen med låg risk ska begränsas endast om det är absolut nödvändigt med tanke på det regionala epidemiläget.

Ministeriets styrning är inte juridiskt bindande, utan myndigheterna fattar besluten själva. De villkor för tillämpning som särskilt anges i lagen ska alltid iakttas. Bedömningen av de risker som beaktas i den nationella styrningen och verkställandet av de riksomfattande rekommendationerna är även beroende av det allmänna epidemiläget, som kan variera både lokalt och regionalt. Därför bör riskerna bedömas och rekommendationerna tillämpas med beaktande av det aktuella sjukdomstrycket och belastningen på servicesystemet. Syftet med åtgärderna är att på ett effektivt sätt minska kontakterna för viss tid i de värsta epidemiområdena och trygga social- och hälsovårdssystemets funktionsförmåga. Avsikten är att inom ramen för den gällande lagstiftningen bromsa epidemin och skydda befolkningens hälsa och välfärd och särskilt riskgrupperna mot allvarliga coronavirusinfektioner.

Vid beslutsprövningen och beslutsfattandet ska principen om att prioritera barnets bästa beaktas så att de åtgärder som är avsedda för att förhindra smittspridning riktas i första hand till vuxna och inverkar så lindrigt som möjligt på barn. Samtidigt ska man också beakta att principen också förpliktar att aktivt vidta sådana skyddsåtgärder som förhindrar och minskar epidemins negativa konsekvenser för barn. Restriktionerna ska bedömas utifrån en epidemiologisk, social och ekonomisk konsekvenshelhet genom att fästa särskild uppmärksamhet vid restriktionernas konsekvenser för de grundläggande fri- och rättigheterna. När behovet av att införa åtgärderna bedöms i samband med det regionala beslutsfattandet bör varje fall bedömas med beaktande av hur tidpunkten och det sätt på vilket åtgärderna riktas kan minska skadeverkningarna och hur åtgärderna bör riktas för att säkerställa att nyttan är större än de negativa konsekvenserna.

Social- och hälsovårdsministeriet har 9.2.2022 utfärdat styrningsbrevet *Övervägandet i fråga om regionala åtgärder för att bromsa epidemin*

vintern 2022. I brevet konstaterar ministeriet att det har bedömt det nationella läget och rekommenderar att man på basis av det regionala läget överväger en avveckling av de restriktioner som används för att bekämpa epidemin.

Ministeriet rekommenderar att regionerna gör en helhetsbedömning före den 14 februari 2022 om möjligheterna att avveckla de gällande begränsningsåtgärderna och de begränsande rekommendationerna. Vid övervägandet ska regionerna i synnerhet bedöma om de restriktioner enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar som gäller offentliga tillställningar och till exempel restriktionerna i olika riskklasser för lokaler som används inom hobbyverksamhet är nödvändiga och proportionerliga på basis av det regionala läget eller om de kan slopas.

Enligt ministeriet förutsätter helhetsbedömningen att konsekvenserna bedöms särskilt när det gäller hurdana epidemiologiska och medicinska fördelar åtgärderna kan ha och hur de påverkar belastningen på servicesystemet samt hurdana negativa ekonomiska, sociala eller kulturella konsekvenser restriktionerna kan få om de blir långvariga. Om resultatet av bedömningen är att de eventuella negativa konsekvenserna inte är proportionerliga i förhållande till den nytta som kan uppnås med åtgärderna, ska restriktionerna avvecklas.

Om begränsningsåtgärderna fortfarande är nödvändiga bör deras mål, innehåll, varaktighet och omfattning begränsas till det minimala. På så sätt får de minsta möjliga negativa konsekvenser för rättigheterna ekonomiskt, socialt och kulturellt och utgör ett mindre hot mot jämlikheten branscher emellan. Eventuella restriktioner ska således riktas så att olika branscher behandlas så jämnt som möjligt i förhållande till risken för att epidemiläget blir svårt att hantera och får allvarliga följder. I dessa situationer rekommenderar ministeriet att regionerna överväger och bedömer möjligheterna att avveckla restriktionerna stegvis och på ett kontrollerat sätt.

Vid en stegvis avveckling finns det skäl att först granska möjligheterna att avveckla de kraftigaste restriktionerna åtminstone för verksamhet med låg risk, som har inneburit att tillställningar förbjudits och lokaler stängts helt och hållet. Samtidigt bör man överväga om lindrigare restriktioner och begränsande rekommendationer för tillställningar och verksamhet med låg risk fortfarande är nödvändiga på basis av det regionala läget. Den andra helheten som bör granskas är totalförbudet mot tillställningar och verksamhet med hög och måttlig risk samt eventuella lindrigare restriktioner för verksamhet med låg risk, och möjligheten att slopa även dem. För det tredje borde man bedöma och granska möjligheten att slopa

de lindrigare restriktionerna också för tillställningar och verksamhet med hög och måttlig risk.

Ministeriet uppmanar regionerna att beakta att bedömningen av de risker som beaktas i den nationella styrningen och verkställandet av de riksomfattande rekommendationerna även är beroende av det allmänna epidemiläget, som kan variera både lokalt och regionalt. Därför bör riskerna bedömas och rekommendationerna tillämpas med beaktande av det aktuella sjukdomstrycket och belastningen på servicesystemet. Detta gäller också andra regionala konsekvenser. Därför är det viktigt att myndigheterna gör en gemensam bedömning av konsekvenserna.

Om det uppstår eller om man bedömer att det kan uppstå ett smittkluster där smittspridningen utgör en uppenbar risk för hälsan och det övergripande välbefinnandet för de människor som är särskilt utsatta för viruset, måste det fortfarande vidtas riktade, effektiva åtgärder lokalt och regionalt. I dessa situationer rekommenderas det att man i första hand använder sådana åtgärder för att förhindra smittspridning som gör det möjligt att fortsätta verksamheten inom de olika branscherna.

I besluten ska ingå en helhetsbedömning av åtgärdernas epidemiologiska och samhällsliga konsekvenser. Innan beslut fattas ska man bedöma åtgärdens epidemiologiska, medicinska, hälsomässiga, sociala, kulturella och ekonomiska konsekvenser samt de övriga konsekvenserna för människors ställning och verksamhet i samhället, konsekvenserna för tillgodo-seendet av de grundläggande fri- och rättigheterna och tillgången till samhällstjänster och konsekvenserna för jämlikheten och arbetslivet. Särskilt viktigt är det att bedöma konsekvenserna för barnen. Även konsekvenserna för företag och samfund behöver bedömas.

Vid det regionala beslutsfattandet bör man bedöma huruvida restriktionstiden eller det sätt på vilket restriktionen riktas kan få negativa konsekvenser som är större än nyttan. Vid övervägandet och beslutsfattandet ska principen om att prioritera barns och ungas bästa beaktas. Samtidigt ska man beakta att principen också förpliktar att aktivt vidta sådana skyddsåtgärder som förhindrar och minskar epidemins negativa konsekvenser för barn. Man bör noggrant följa upp beslutens verkningfullhet och övriga konsekvenser och hur läget utvecklar sig samt ny information om virusvarianters egenskaper och verkningar.

Den nationella lägesbilden av coronaepidemin uppdateras varje vecka på Institutet för hälsa och välfärds (THL) webbplats. THL:s omfattande uppföljningsrapport publiceras varannan vecka på torsdagar på webbsidan Hybridstrategins uppföljningsrapport.

Enligt ett pressmeddelande av social- och hälsovårdsministeriet och THL 17.2.2022 har epidemin stabiliserats under de senaste två veckorna. Behovet av sjukhusvård har fortfarande varit stort och belastningen på intensivvården är på samma nivå som förra veckan. Den tredje vaccindosen rekommenderas för alla 18 år fyllda och äldre, men särskilt viktig är den för de 60 år fyllda som hör till någon riskgrupp. I och med att restriktionerna blir lindrigare blir det allt viktigare att var och en själv försöker förhindra smittspridning.

Den 16 februari vårdades sammanlagt 359 patienter på bäddavdelningar inom den specialiserade sjukvården, vilket är lite mer än för en vecka sedan. På intensivvårdsavdelningar fanns det den 16 februari 30 patienter, det vill säga lika många som för en vecka sedan. Under vecka 6 togs det in 32 nya coronapatienter till intensivvårdsavdelningarna jämfört med 29 under den föregående veckan. Uppskattningsvis 28 procent av coronapatienterna på de övriga bäddavdelningarna inom den specialiserade sjukvården var på sjukhus huvudsakligen av någon annan orsak. Denna andel var 27 procent när det gäller de coronapatienter som fick intensivvård. Andelarna är en aning större än förra veckan.

Bedömningen av epidemiutvecklingen är förenad med många osäkerhetsmoment. Det effektiva reproduktionstalet uppskattas för närvarande vara 0.95–1.15 (sannolikhetsintervallet 90 %). Mängden virusgenom i Finlands avfallsvatten är totalt sett dock fortfarande på en hög nivå. På basis av de senaste fem mätningarna har nivån börjat sjunka endast i Helsingfors, medan den ökat eller stannat på samma nivå på de övriga mätningssorterna. Resultaten anges i den veckorapport om uppföljningen av avfallsvatten som publiceras på fredagar kl. 12.00.

Totalt 2242 dödsfall till följd av covid-19-smitta har rapporterats fram till den 16 februari. Under de senaste två veckorna (3.2–16.2.) rapporterades det sammanlagt 230 nya dödsfall. Av de dödsfall som rapporterades i januari 2022 gällde 86 procent 70 år fyllda och äldre, och 63 procent 80 år fyllda och äldre.

Vaccinerna ger fortfarande ett bra skydd mot allvarliga symtom av covid-19. Att ta den tredje vaccindosen är särskilt viktigt för riskgrupper och de som fyllt 60 år. Fram till den 16 februari har 88,7 procent av 18 år fyllda och äldre i Finland fått åtminstone den första vaccindosen, 86,1 procent

åtminstone två vaccindoser och 59,6 procent tre vaccindoser. Vaccinationstäckningen för den tredje vaccindosen har vuxit med uppskattningsvis 1,2 procent i befolkningen över 18 år under en vecka (10–16.2). Vaccinationstäckningen ökar nu långsammare. Vaccinationstäckningen för den tredje dosen ökade nämligen med 3,1 procentenheter den föregående veckan. En fjärde vaccindos rekommenderas 12 år fyllda som har allvarlig immunbrist.

Epidemin bekämpas genom lokala och regionala åtgärder. När restriktionerna avvecklas blir det allt viktigare att människorna själva försöker förhindra smittspridning och tar självtester, och att vaccinationstäckningen blir så hög som möjligt.

Det epidemiologiska läget inom Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt och erhållna sakkunnigbedömningar

Områdena ger regelbundet under ledning av sjukvårdsdistrikten sina egna helhetsutlåtanden om det epidemiologiska läget. Mellersta Österbotten sjukvårdsdistrikt har varit i epidemins samhällsspridningsfas sedan 8 oktober 2021 (från och med 15 november område med samhällsspridning).

Mellersta Österbottens regionala myndighetssamarbetsgrupp för covid-19 konstaterade vid sitt möte den 16 februari 2022 att kriterierna för ett område med samhällsspridning fortsättningsvis uppfylls och beslutade att förlänga de rekommendationer som gäller i området samt föreslog för regionförvaltningsverket att beslutet enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar förlängs till utgången av februari. Regionförvaltningsverket har bett Mellersta Österbottens social- och hälsovårdssamkommun Soite om ett utlåtande gällande beslutsbedömningen enligt 58 d §. Regionförvaltningsverket fick Soites utlåtande 17.2.2022.

Enligt utlåtandet är covid-19-epidemin alltjämt i samhällsspridningsfasen i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikts område och antalet smittfall som konstaterats i officiella tester har hållits på en hög nivå. Antalet bekräftade smittfall under de föregående 7 dygnen (7.2 - 13.2) var 594 och antalet bekräftade smittfall under 14 dygn (31.1 - 13.2) var 1208. Incidensen under motsvarande period på 14 dygn var 1561 per 100 000 invånare.

Enligt Soite har anvisningarna för när man ska låta testa sig hållits oförändrade under de senaste veckorna och följer hybridstrategins riktlinje som publicerades förra veckan. Av de prov som togs under kalendervecka 6 var 38 procent positiva (1574 st.).

Det stora antalet smittor under epidemins topp har inte väsentligt ändrat belastningen på avdelningsvården. Den 16 februari finns det inga covid-19-patienter i intensivvården. På avdelningar inom den specialiserade sjukvården finns 5 covidpatienter. För 2 av dem har vårdperioden orsakats av covid-19 och för 3 av andra orsaker. På avdelningar inom primärvården finns 3 covid-19-patienter, av vilka 2 får avdelningsvård på grund av covid-19 och 1 får avdelningsvård av andra orsaker.

Enligt utlåtandet omfattas Soite-området för närvarande av en begränsning av sammankomster inomhus, enligt vilken offentliga tillställningar kan ordnas med 75 procents kapacitet av sittplatserna när deltagarna har anvisats sittplatser. Dessutom gäller i området till och med den 20 februari 2022 ett beslut enligt paragraf 58 d i lagen om smittsamma sjukdomar om att de som arrangerar evenemang ska beakta hälsosäkerhetsanvisningar. Restaurangerna i området omfattas dessutom av restriktioner genom beslut av statsrådet. I enlighet med den regionala myndighetsgruppens rekommendationer gäller fortfarande en omfattande rekommendation om munskydd och en rekommendation om distansarbete till och med den 31 mars 2022. För privata tillställningar rekommenderar den regionala myndighetsgruppen tills vidare en begränsning på 20 personer samt att säkra avstånd och hygienanvisningar ska beaktas. Enligt Soite är alla kontakter i det nuvarande epidemiläget förenade med risk för smitta och därför är det fortsättningsvis nödvändigt att följa hygienanvisningarna, använda munskydd och placera deltagarna i tillställningar glest för att minska antalet smittor.

Enligt utlåtandet diagnostiseras alltjämt många smittfall i Soiteområdet, och smittkedjorna har inte längre kunnat spåras under flera veckor. Enligt THL:s nationella anvisning har man i det rådande epidemiologiska läget försökt koncentrera spårningen till att bryta smittkedjorna inom social- och hälsovården. Den nuvarande höga förekomsten av sjukdomen har orsakat och orsakar omfattande smittkluster och leder fortsättningsvis till en hög incidens av smittfall också under de kommande veckorna. I det nuvarande epidemiologiska läget är åtgärderna enligt 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar och övriga åtgärder som vidtagits redan under en längre tid inte tillräckliga. Enligt utlåtandet är det i det epidemiologiska läget i Soiteområdet nödvändigt att förlänga regionförvaltningsverkets beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar för att förhindra spridningen av covid-19. Enligt Soites bedömning är det nödvändigt att regionförvaltningsverket meddelar ett förpliktande beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar, enligt vilket användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse ska ordnas så att man kan förebygga

risk för smitta till följd av närkontakt mellan kunder, de som deltar i verksamheten eller sällskap.

Enligt utlåtandet är epidemiläget i Soiteområdet fortfarande utmanande och antalet fall högt och eftersom hela Soiteområdet utgör en enhetlig pendlingsregion måste besluten som fattas gälla alla medlemskommuner i området. Enligt Soites bedömning är det motiverat att förlänga beslutet enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar för tiden 21 - 28.2.2022. Man förutspår att smitttoppen i området har passerats före början av mars, även om det också efter det torde förekomma många smittfall. Den belastning på hälso- och sjukvården som de orsakar kommer enligt Soites bedömning att fortsätta.

Restriktioner som gäller inom Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt och som regionförvaltningsverket infört samt regionala rekommendationer

Inom Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands verksamhetsområde är följande beslut som regionförvaltningsverket fattat med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar i kraft när det här beslutet övervägdes:

LSSAVI/2313/2022 beslut 10.2.2022 gällande kommunerna i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt: ett förordnande enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar som förbjuder offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus under tiden 12.2.2022–25.2.2022. Inom kommunernas områden i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt kan man ändå inomhus ordna sådana offentliga tillställningar och allmänna sammankomster där alla deltagare har anvisats sittplatser och där högst 75 procent av det tillgängliga antalet sittplatser används.

LSSAVI/491/2022 beslut 21.1.2022 gällande kommunerna i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt: förordnande enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar om ordnande av användning av utrymmen. Beslutet är i kraft 23.1–20.2.2022.

I området gäller även av statsrådet införda restriktioner som rör förplägnadsverksamhet samt rekommendationer som antingen kommunerna eller den regionala ledningsgruppen för bekämpning av smittsamma sjukdomar har fattat beslut om, bl.a. munskyddsrekommendation och rekommendation om distansarbete.

Slutsats

Regionförvaltningsverket konstaterar att covid-19 är en allmänfarlig smittsam sjukdom och dess fria spridning bland befolkningen ska försöka begränsas med de metoder som anses nödvändiga. I situationer med stora folksamlingar där deltagarna kan råka i kontakt med varandra finns en risk för massexponeringar och spridning av covid-19-smitta.

Enligt uppgifter av Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt är antalet covid-19-fall i området fortfarande högt. Behovet av sjukhusvård på grund av covid-19 har emellertid hållits på en jämn nivå.

Regionförvaltningsverket konstaterar att inom en enskild kommun kan det aktuella epidemiläget vara något bättre, men i helhetsbedömningen måste man ändå beakta de för regionen typiska pendlings- och serviceområdena som är av betydelse för den smittsamma sjukdomens spridning bland befolkningen. I helhetsbedömningen måste man även beakta att den gemensamma specialiserade sjukvårdens kapacitet räcker till. När man beaktar människors rörlighet inom kommunerna i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt och den omfattande spridningen av smittorna anser regionförvaltningsverket att det är nödvändigt att införa enhetliga restriktioner i hela sjukvårdsdistriktet.

Regionförvaltningsverket bedömer att den restriktion som nu med stöd av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar införs för användningen av utrymmen har godtagbara grunder. Regionförvaltningsverket konstaterar att genom att införa villkor för användningen av utrymmen uppnås syftet med lagen om smittsamma sjukdomar, som är att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt de negativa konsekvenser som de orsakar människor och samhället. Enligt erhållna sakkunnigbedömningar uppfylls lagens särskilda kriterier för ett beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar. I sjukvårdsdistriktet konstateras betydande smittkluster vilkas smittkedjor inte går att spåra på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning utgör en betydande risk för omfattande spridning av nya smittor i området. Åtgärder enligt 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar och andra redan vidtagna åtgärder har i nuläget bedömts vara otillräckliga. Som helhet bedömer regionförvaltningsverket att beslutet enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar är nödvändigt för att försöka bromsa och förebygga en okontrollerad spridning av epidemin.

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands beslut som gäller inom kommunerna i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt baserar sig på den nuvarande helhetsbedömningen av det regionala läget, där man har bedömt de regionala faktiska konsekvenserna av covid-19 för

folkhälsan och utöver Institutet för hälsa och välfärds sakkunskap även beaktat de regionala myndigheternas synpunkter samt social- och hälsovårdsministeriets styrning om behovet av begränsningsåtgärder. Vid prövningen av åtgärderna har man beaktat att beslutet har konsekvenser för samhället, ekonomin, näringslivet och grundläggande fri- och rättigheter. Regionförvaltningsverket konstaterar att med det här beslutet begränsas verksamheten bara till den del som det enligt den erhållna styrningen och sakkunnigbedömningarna är nödvändigt för att förhindra spridningen av epidemin och trygga hälso- och sjukvårdens kapacitet. Fördelarna med beslutet har bedömts vara fler än nackdelarna.

Aktörer som avses i det här beslutet ska dessutom beakta skyldigheten enligt 58 h § i lagen om smittsamma sjukdomar att utarbeta en skriftlig plan för hur den fullgör de skyldigheter och iakttar de begränsningar som fastställs i beslutet. Om det inte är möjligt att ordna verksamheten i enlighet med det som förutsätts i det här beslutet kan kund- och deltagarutrymmena inte användas.

Regionförvaltningsverket kan fatta ett beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar för högst en månads tid. Om det epidemiologiska läget förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av det här beslutet att begränsa användningen av utrymmen.

Regionförvaltningsverket konstaterar också att kommunerna beroende på smittläget vid behov kan fatta beslut som inför begränsningar enligt lagen om smittsamma sjukdomar i sina områden eller ett beslut som inför striktare begränsningar jämfört med de begränsningar som regionförvaltningsverket har meddelat.

Anvisningar om användning av covidintyg

Verksamhetsarrangören kan i enlighet med 58 i § i lagen om smittsamma sjukdomar ta i bruk EU:s digitala covidintyg, dvs. det så kallade coronapasset, som ett alternativ till skyldigheterna som gäller antalet deltagare eller deras placering i utrymmen som avses i 58 i § 3 mom. och som införts genom beslut enligt 58 d § i syfte att förhindra spridning av sjukdomen covid-19. Verksamhetsidkaren ska då kräva att en kund eller deltagare som är 16 år eller äldre ska uppvisa covidintyg.

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas om den tidsperiod under vilken skyldigheter och restriktioner som meddelas genom myndighetsbeslut enligt 58 d § gäller berörda utrymmen och verksamheter oberoende av om verksamhetsutövaren kräver att ett coronapass visas upp.

Genom statsrådets förordning 11.2.2022 har användningen av coronapasset dock begränsats på viss tid till och med 28.2.2022. Under den perioden kan coronapasset inte användas som ett alternativ till regionala begränsningar vid offentliga tillställningar eller i kundtrymmen, utan evenemangsarrangörerna måste följa gällande begränsningar. Förordningen gäller i områden där coronaepidemin är i samhällsspridning.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar 8 §, 58 d § och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar 1 § och 5 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar kan detta beslut överklagas genom besvär hos Vasa förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärsguidansanvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs det här beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Ytterligare information ges vid behov av jurist Markus Heinänen, tfn 0295 018 022, foramn.efternamn@rfv.fi.

Överdirektör

Marko Pukkinen

Jurist

Markus Heinänen

BILAGOR

Förteckning över de kommuner där beslutet gäller

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av det här beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland till och med den 28 februari 2022. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats rfv.fi.

Delfåendet av detta beslut anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

För kännedom

Kommunerna och samkommunerna i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikts område

Mellersta Österbottens social- och hälsovårdssamkommun

Miljö- och hälsoskyddets tillsynsenheter i regionen

Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt

Polisinrättningen i Österbotten

Räddningsverken i Mellersta Österbotten och Jakobstad

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kansli, kommunikationsavdelningen

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Avgiftsfritt